

La tribuna

Immediatesa sense capacitat d'elecció

Creiem tenir una saviesa extensa a molts àmbits només perquè una xarxa social ho posa al centre del debat

LAIA

Moliné Cintas

Vivim en el temps de les *fake news*, de la informació esbiaixada, del sensacionalisme i del posicionament mediàtic. Aquestes formes de comunicar conviuen amb les tradicionals basades en el rigor i la veracitat informativa, però bé, quina és l'opció que s'imposa en la nostra societat de la immediatesa?

La resposta no cal meditar-la gaire. Certament, preferim conèixer les notícies de manera que ens provoquin emocions extremes, tot i que això no suposi que siguin reals. Escollim llegir el titular que ens estalvia «perdre el temps» en analitzar el contingut de la notícia. Creiem que tenim una saviesa extensa a molts àmbits de la vida i del món només perquè quan una xarxa social decideix posar al centre del debat una temàtica la veiem repetida tantes vegades que acabem per considerar no només que coneixem tot l'assumpte sinó que, a més que el que les capçaleres ens diuen, és la realitat plasmada en una línia.

La realitat té molts colors i tonalitats, els fets que ocorren en la societat tenen molts noms i cognoms i són conseqüències de tota una sèrie d'experiències que, per molt que es pugui creure el contrari, un titular mai arribarà a reflectir.

En una època passada la falta de coneixement per la manca de possibilitats de la gent de peu d'adquirir-lo portava que qui sí que tenia accés al coneixement controlés la forma de pensar i d'actuar dels altres. En l'actualitat és la sobreinformació la que causa una resposta similar. La saturació de notícies i el fàcil accés a moltes informacions diferents comporta un cansament crític. Per dir-ho ràpid, podem llegir tantes coses que acabem per no llegir res. No tenim una opinió formada, no sentim la necessitat de tenir-la, reforcem les nostres perspectives i ens distanciem de

la tolerància, que és tan rellevant per conviure en societat.

Tolerar no suposa altra cosa que conèixer l'opinió del que pensa diferent, respectar-la i, fins i tot, reflexionar-hi per poder ser crítics. Perquè la primera condició per poder opinar és ser coneixedors de totes les parts del trencaclosques.

Els mitjans de comunicació tenen una capacitat molt important en els diferents processos polítics en democràcia ja que acaben per crear una opinió pública a través de les seves publicacions. En aquest punt cal plantejar-se quina és la relació que existeix entre l'auge d'un populisme radical i l'augment de missatges sensacionalistes i del «click» ràpid dels mitjans de comunicació.

El que s'extreu de l'anàlisi d'aquesta connexió és que la crisi del sistema tradicional d'informació dels mitjans ha comportat una finestra d'oportunitat dels partits populistes per aprofitar la nova dinàmica en favor seu. És a dir, les noves

Tolerar no suposa altra cosa que conèixer l'opinió del que pensa diferent, respectar-la, i fins i tot, reflexionar-hi per poder ser crítics

formes de comunicar han proporcionat un canal idoni d'expansió del missatge populista.

A aquest fet hem d'afegir la situació econòmica dels votants i la pèrdua de credibilitat en els partits tradicionals ja que s'acaba considerant que no han sabut donar resposta als problemes reals de la gent, y en última instància se'ls considera responsables de la magra situació.

Aleshores arriba el missatge curt, clar, directe i sensacionalista dels partits populistes i, nosaltres, cansats de rebre informació, llegim el titular, la piulada o la capçalera que publiquen i ens encaixa en la nostra situació d'esgotament perquè ens ofereixen una sortida senzilla. És tan ràpida la captació que quasi no tens

ni temps de raonar què hi ha darrere de tot això i la factibilitat de les propostes. Sovint la quota a pagar és distanciar-te de part de la societat amb un odi irracional i inconsistent.

En conclusió, el desenvolupament de la difusió de la informació mitjançant titulars cridaners, que busquen connectar amb la part emocional del lector, en el context d'una societat asfixiada per quantitats massives d'informació, acaba comportant el foment de l'aparició de significatius buits de contingut. Aleshores, degut que els individus estem exposats de manera repetida a les idees simplificades que es troben lligades als mateixos titulars, aquesta visibilitat acaba generant el posicionament principal de determinades

temàtiques en els nostres cervells.

Així doncs, quan aquests són inserits en el discurs populista, nosaltres els reconeixem i ens hi afegim sense voler ser crítics i analítics amb tot el que comporta. Per tant, aquests partits acaben aglutinant masses heterogènies en un missatge radical que aquestes mateixes desconeixen en un principi però que un cop captades acaben fent seu en la dialèctica populista.

No permetem que el cansament informacional decideixi per nosaltres, llegim, contrastem i mirem el món des de totes les òptiques que estiguin a l'abast i, si no disposem dels mitjans per a fer-ho creem-los perquè aquesta situació no és culpa de les xarxes socials, ni dels mitjans de comunicació, és la nostra pròpia iniciativa i el nostre esperit crític el que posa al davant si som nosaltres qui prenem les decisions o són uns altres. ≡

Membre de la CPN de Progressistes-SDP

FREEPIK